

delig paa Skovene. Jeg tror, det er en meget hasarderet juridisk Fortolkning, og jeg vilde anse det for meget sandsynligt, at hvis en Skovejer anlagde Sag i dette Øjeblik — og det er der intet til Hinder for, at Skovejeren kunde med Hensyn til Færdselsretten —, saa vilde han vinde den ved Højesteret.

Men i hvert Tilfælde, naar der er Tvivl, om det er Staten, der skal have denne Færdselsservitut, eller det er den private Ejer, saa burde, hvis Staten var fair, dens Repræsentanter ikke statuere noget, ikke søge at ekspropriere en saadan begrænset Ret uden Andtning; af, at der skulde gives Erstatning for den. Dersom der mellem to private diskuteres om, hvorvidt det er den ene eller den anden, der har en Servitut, og der kan være Tvivl derom, kan Staten selvfølgelig ved Lov bestemme, at den Servitut alligevel skal eksproprieres; thi Spørgsmaalet, om det er den ene eller den anden, der har den, er en privat Sag mellem de to; Spørgsmaalet om Erstatningen, der skal gives af det offentlige, er et Spørgsmaal, om det er den ene eller den anden, der skal have den, og det vil klare sig, saa snart det Spørgsmaal er afgjort mellem dem ved Domstolene. Men naar Spørgsmaalet staar direkte om, hvorvidt et Skridt foretaget af Staten er Ekspropriation eller ikke, saa kan Staten ikke selv som Part i Sagen paa Forhaand ville diktere, at det er ikke Ekspropriation, at det er dens Ret; saa maa Staten, hvis den er fair, vente med at statuere noget her, indtil Spørgsmaalet er afgjort ved Domstolene, eller selv søge Sagen afgjort ved Proces. Giver Domstolene Staten Medhold, saa er der ikke noget at ekspropriere; men kommer Domstolene til det Resultat, at det er de private, der har denne Ret, saa er det virkelig et Indgreb i Privatejendomsretten af den Karakter, som Grundloven omtaler som Afstaaelse, og for hvilken der ogsaa efter den socialdemokratiske Grundlov er Krav paa fuld Erstatning.

Nu skal jeg villig indrømme, at mange af de Ønsker, der er fremkommet fra Almenhedens Side om Adgang til Skov og Strand, er i høj Grad berettigede, og det har jeg ogsaa hævdet i mine forrige Indlæg; men jeg vil hævde, at saa længe det er anerkendt, at det er Skovejeren, der har Retten, saa har Skovejeren nogenlunde Garanti imod Overgreb fra Almenhedens Side, men det har han ikke i samme Øjeblik, som det bliver Almenhedens Ret, navnlig ikke, naar det offentlige ikke til Gengæld vil yde ham mindste Støtte — og det bliver der ikke gjort i den foreslaaede Skovpolitilov — til at haandhæve

Orden og Justits paa sit Territorium, hvor Offentligheden faar denne Servitut. Saa længe en privat Ejer kan henstille det til Almenhedens egen Omsorg, Takt og Samvittighedsfuldhed, om den vil respektere Skovfreden og hans Ejendomsret, saa længe er der nogenlunde Garanti for, at det vil ske; men i samme Øjeblik, Almenheden har Retten, er den overordentlig tilbøjelig til at glemme Pligterne. Det er en udmærket Devise, der staar paa Fanen, som det ærede Medlem Hr. A. C. Meyer omtalte: „Kræv din Ret, gør din Pligt“, men det er heller ikke anden eller ringere Devise, vi Skovejere, vi private Grundejere, har paa vor Fane, vi kræver vor Ret, intet mere, og vi bestræber os af bedste Evne for at gøre vor Pligt, ikke blot vor juridiske Pligt, men vor moralske Pligt overfor Almenheden.

Naar jeg nævnte, hvad det vilde føre til, hvis Almenheden havde ubegrænset Adgang hvor som helst og naar som helst til de private Skove, gjorde jeg det med Henblik paa den Fortolkning, at Ordet „Færdselsret“ i Lovforslaget skal forstaas som Opholdsret. Jeg vil gerne positivt have at vide af den højtærede Justitsminister, om han fortolker dette Ord som Passageret eller som Opholdsret; jeg vil gerne have et kort og koncist Svar fra ham paa, om han opfatter det paa den ene eller den anden Maade. Det fremgaar nemlig ikke klart af hans Udtalelser; paa den ene Side siger han, at Almenheden skal have den videst mulige Adgang til Privatskovene og til Strandbredderne, og paa den anden Side siger han, at jeg har rejst et bekymret Spørgsmaal om, hvorledes det skulde gaa i smaa snævre Fjorde og Vige, i sivbevoksede Fjorde og Vige med lavt Vand, og i Indsøer, hvor der maaske fandtes skovbevoksede Øer og Holme, om Almenheden ogsaa der skulde have samme Ret til Strandbredderne, som den har til de aabne Kyster, og samme Ret til at færdes paa saadanne skovbevoksede Holme, naar Skovene er Fredskove, og Kysterne tiltaler Almenheden. Den højtærede Justitsminister svarede hertil, at det fremgik af Lovens Ord, idet han henviste til Ordet „Færdselsret“. Men Spørgsmaalet er jo netop, om Ordet „Færdselsret“ skal forstaas i den snævre eller i den vide Betydning. Selv om det skulde forstaas i den snævre Betydning som Passageret, vil jeg hævde, at hvis der gives Almenheden ubegrænset Passageret paa saadanne Arealer og paa tilsvarende Arealer ved Indsøer, saa modarbejder man de Formaal, som skulde være Hovedformaalene i en Lov, der kalder sig Naturfredningslov,